

Комунальний заклад вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ
З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 013 Початкова освіта

УДК 378.016:81+821.161.2(083.13)

М 52

Методичні рекомендації до виконання курсових робіт з методики навчання мовно-літературної освітньої галузі для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 Початкова освіта / упоряд. Н. В. Горбач, О. О. Стрельбіцька. Луцьк: ФОП Мажула Ю. М., 2025. 30 с.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Фаст Ольга Леонідівна – кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної співпраці Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

Здіховська Тетяна Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол №5 від 21.01.2025 р.)

Розглянуто на засіданні кафедри філології Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол № 5 від 13.01.2025)

Методичні рекомендації підготовлено з метою ознайомлення студентів з особливостями наукових досліджень з методики навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі. Висвітлено основні етапи написання курсової роботи, вимоги до структури, рекомендації до оформлення, порядок захисту та дотримання академічної доброчесності при підготовці досліджень.

Видання призначене для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 Початкова освіта та їхніх керівників.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Вимоги до підготовки та виконання курсових робіт.....	5
Вимоги до оформлення курсових робіт.....	12
Захист та оцінювання курсової роботи.....	15
Професійна етика та академічна доброчесність.....	17
Орієнтовний перелік тем для курсових робіт з методики навчання мовно-літературної освітньої галузі.....	18
Список використаних джерел.....	22
Додатки.....	23

ВСТУП

Одним із головних завдань розвитку вищої освіти в Україні є забезпечення умов для підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних сприймати, аналізувати та інтегрувати інформацію, готових до науково-дослідницької роботи й ефективної презентації результатів власних досліджень у контексті практичної діяльності Нової української школи.

Курсова робота з методики викладання дисциплін мовно-літературної освітньої галузі сприяє поглибленому самостійному вивченню певної проблематики, розкриваючи наукові інтереси здобувачів освіти, виявляючи їхні дослідницькі здібності та формуючи навички роботи з науковою літературою. Вона дає змогу студентам робити самостійні висновки на основі аналізу джерел, спостережень і узагальнень, а також ефективно застосовувати отримані знання й методичні розробки на практиці.

Виконання курсового дослідження – це непроста й відповідальна дослідницька діяльність, яка потребує від студентів глибоких знань із обраної теми, вміння критично оцінювати наукові джерела, аналізувати та узагальнювати педагогічний досвід, удосконалювати практичну діяльність і проводити власні дослідження.

Наукова робота з методики навчання української мови покликана одночасно досягати освітніх і наукових цілей. Здобувачі освіти повинні не лише продемонструвати засвоєння матеріалу й ознайомленість із літературою з обраної тематики, а й проаналізувати конкретні дидактичні та лінгвістичні явища, зробити їх узагальнення та сформулювати обґрунтовані висновки.

1. ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

1.1. Загальні положення

Курсова робота – це невід’ємна частина кваліфікованої підготовки майбутніх педагогів, здобувачів вищої освіти (першого ступеня бакалавра) за спеціальністю 013 «Початкова освіта». Це форма індивідуальної дослідницької діяльності студентів, яка дає змогу перевірити не лише теоретичну й практичну підготовку майбутніх учителів, а також їхні вміння шукати наукові та методичні джерела, студіювати, досліджувати, порівнювати, аналізувати, систематизувати, узагальнювати навчальний і науковий досвід, проводити власні дослідження під керівництвом наукових наставників.

Науковий проєкт у формі курсової роботи дозволяє систематизувати набуті теоретичні знання, перевірити здатність майбутніх педагогів до наукового та творчого мислення, проаналізувати та порівняти відмінності у розв’язанні певної науково-методичної проблеми в умовах освітньої реформи Нової української школи. Під час виконання дослідницьких робіт студенти мають змогу продемонструвати свої навички самостійного аналізу методичної проблеми і володіння сучасними методами навчання, а також уміння застосовувати теоретичні знання на практиці з подальшим висвітленням цих результатів у дослідження.

Курсова робота у Закладі вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради виконується здобувачами освіти на IV курсі відповідно до «Положення про виконання курсових робіт...» [5].

1.2. Послідовність виконання курсової роботи

Готуючись до написання курсових робіт, здобувачі освіти насамперед мають ознайомитись із переліком тем обраної освітньої галузі. Важливо, щоб

тема була дійсно цікавою для студента/ки та актуальною в контексті освітніх змін. Перелік тем затверджується на засіданні відповідної кафедри.

Обравши тему, студенти мають отримати первинну консультацію у свого наукового керівника. У процесі консультації визначаються загальні вимоги до дослідження, порядок виконання, орієнтовний план, джерела, що підлягають вивченню, зміст і методика конкретного дослідження та терміни виконання етапів роботи.

Виконання курсової роботи передбачає такі етапи:

1. Визначення теми дослідження та обґрунтування її актуальності. Обговорення з науковим керівником графіку виконання роботи та його затвердження.

2. Складання бібліографії за обраною темою дослідження.

3. Розробка та затвердження плану курсової роботи.

4. Студіювання та критичний аналіз літератури за темою дослідження.

Пошук нових джерел та ресурсів.

5. Підготовка вступної частини курсової роботи.

6. Робота над теоретичною частиною дослідження. Збір фактичного матеріалу й аналіз науково-методичних напрацювань з обраної теми.

7. Підготовка матеріалу для проведення практичного дослідження на переддипломній практиці (виготовлення наочності, планів-конспектів уроків, розробка системи інноваційних вправ і технологій для впровадження на практиці, підбір друкованих (чи електронних) ресурсів для застосування під час практичного дослідження).

8. Проведення експериментального (практичного) дослідження та обробка результатів, здійснених у процесі дослідницької та переддипломної (безперервної) практики.

9. Формулювання висновків дослідження, підготовка додатків до курсової роботи.

10. Обґрунтування зроблених методичних рекомендацій.

11. Завершення технічного оформлення, підготовка до публікації та захисту.

12. Підготовка виступу та презентації результатів дослідження.

13. Захист курсової роботи.

1.3. Структура курсової роботи

Наукове дослідження (курсозна робота) має містити такі структурні елементи:

- ✓ титульну сторінку;
- ✓ зміст (який має відповідати попередньо складеному плану курсової);
- ✓ вступ (де зазначені мета, завдання, об'єкт, предмет і актуальність дослідження);
- ✓ основну частину (теоретичну та практичну, які мають свої розділи та підрозділи);
- ✓ висновки;
- ✓ список використаних джерел (використана у роботі література, інтернет-ресурси, нормативні документи тощо);
- ✓ додатки (за необхідності).

1.4. Характеристика структурних елементів роботи

Титульний аркуш оформлюється відповідно до шаблону, наданого здобувачам освіти науковим керівником, і який відповідає вимогам зазначеним у Положенні про виконання курсових робіт (*Додаток А*).

Зміст включає назви й номери початкових сторінок усіх основних частин, таких як розділи, підрозділи, пункти (за їхньої наявності), вступ, висновки, додатки, список використаних джерел тощо (*Додаток Б*).

Змістове наповнення курсової роботи має відповідати поставленій меті та завданням, сучасним науковим підходам, розкривати тему дослідження та бути чітко й логічно структурованим. Зміст наукового дослідження повинен

бути логічним і лаконічним, містити переконливі аргументи, висновки, узагальнення результатів та практичні рекомендації.

План роботи демонструє її структуру: порядок побудови та взаємозв'язок частин, включаючи основні розділи та підрозділи.

Вступ розкриває сутність і значення досліджуваної наукової проблеми, обґрунтовує її актуальність і доцільність. У вступній частині зазначаються мета, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, визначаються новизна, теоретичне значення та практична цінність роботи. Також подається структура курсової роботи й короткий опис її змісту.

Актуальність дослідження пояснює важливість конкретної проблеми методики вивчення певної мовної теми (чи застосування прийому, методу, технології тощо) в сучасному контексті НУШ, аналізуючи наукові здобутки й формулювання проблеми, що досліджується.

Актуальність, як правило, передбачає важливість проблеми для сучасної освіти чи суспільства; співвіднесення теми з офіційними документами (освітні програми, стандарти тощо); аналіз вивчення проблеми в науковій і практичній сферах; необхідність подальшого вивчення аспектів або явищ обрано теми.

Об'єкт дослідження є тією частиною освітньої реальності (процесом чи явищем), яка вивчається в умовах актуальної проблемної ситуації.

Предмет дослідження конкретизує об'єкт і визначає його специфічний аспект. Об'єкт і предмет співвідносяться як загальне та часткове: предмет стає фокусом уваги всередині об'єкта.

Мета дослідження полягає у встановленні фактів, виявленні закономірностей або пошуку ефективних шляхів розв'язання завдань. У формулюваннях використовують слова на кшталт «визначити», «дослідити», «проаналізувати», «обґрунтувати», «розробити» тощо. Мету формулюють на основі передбачуваного результату й визначення його характеристик.

Завдання конкретизують мету роботи через поетапний розгляд теоретичних питань, експериментальне оцінювання проблеми або перевірку

й апробацію розроблених рішень у педагогічній практиці. Завдання мають бути логічно сформульовані та відповідати меті дослідження. Мета роботи реалізовується саме через виконання поставлених завдань.

Методи дослідження спрямовані на досягнення визначених завдань і забезпечення достовірності отриманих результатів. Їх вибір має враховувати специфіку досліджуваного об'єкта та завдання роботи. Серед поширених методів:

- *теоретичні*: аналіз, синтез, узагальнення, індукція та дедукція;
- *емпіричні*: педагогічне спостереження; опитування (усне – інтерв'ю, бесіда; письмове – анкетування, тестування); педагогічний експеримент; аналіз ефективності використання певних методів чи технологій у процесі вивчення української мови; вивчення педагогічного досвіду тощо.

Структура роботи зазвичай описується за таким принципом: «...складається зі вступу, двох розділів з висновками до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків. Робота містить ... рисунків на ... сторінках та ... таблиць на ... сторінках. Загальний обсяг – ... сторінок, основний зміст викладено на ... сторінках». Основний зміст – обсяг без додатків, загальний обсяг включає в себе й додатки.

Обсяг вступної частини становить 2–3 сторінки друкованого тексту. Остаточний вступ редагується після написання основної частини тексту курсової роботи. Зразок оформлення вступу подано в *Додатку В*.

Основна частина роботи складається з розділів і підрозділів. Кожній частині (теоретичній чи практичній) відповідає один розділ, який може мати від 2-х і більше підрозділів (залежно від теми). Кожен розділ починається з нової сторінки. Наприкінці кожного розділу подається стислий підсумок.

Перший розділ, як правило, присвячений теоретичному обґрунтуванню проблеми. Він містить історичні аспекти досліджуваного питання, аналіз ключових понять і термінів, опис вікових особливостей молодших школярів крізь призму досліджуваної теми.

Назви розділів мають відображати суть проблеми. Важливою частиною першого розділу є історіографія – огляд наукового матеріалу з досліджуваної проблеми, де стисло викладаються основні етапи розвитку наукової думки з обраної теми, критично висвітлюються здобутки попередників та їх відмінні погляди, перераховуються невирішені питання і таким чином визначається актуальність наукового дослідження у вирішенні поставленої проблеми. Перший розділ не повинен перевищувати 35% загального обсягу курсової роботи.

У *другому* розділі курсової роботи обґрунтовується вибір напряму дослідження, характеризується методологія виконання, деталізуються методи вирішення поставленої проблеми та, за необхідності, здійснюється їх порівняльний аналіз. У практичній або експериментальній частині розкривається новизна внесків здобувача освіти у вивчення проблеми, яка також зіставляється з результатами робіт інших дослідників і практиків.

Другий розділ включає аналіз результатів спостережень і застосованих дослідницьких методів щодо окремих понять, тем або компонентів навчально-виховного процесу. Також висвітлюються конкретні засоби, прийоми й форми вдосконалення його аспектів. Особлива увага приділяється використанню педагогічного досвіду (як власного, так і інших педагогів), а також результатам анкетування, інтерв'ю чи інших дослідницьких методів. Представлені в роботі результати узагальнюються у вигляді практичних висновків і рекомендацій.

Важливою складовою цієї частини є детальний опис процесу дослідження. Залежно від тематики роботи, дослідження може мати теоретичний характер, що вимагає ретельного аналізу педагогічних концепцій, вивчення архівних документів і матеріалів, а також ґрунтовної систематизації отриманих даних. Кожен підрозділ є завершеним логічним блоком, який підсумовується висновком із викладом основних результатів теоретичних чи емпіричних досліджень.

Заключна частина курсової роботи – **висновки** – містить ключові результати дослідження, оформлені як чіткі положення та методичні рекомендації. У першому пункті викладається стислий аналіз стану дослідженої проблематики. Далі подаються узагальнення за кожним розділом роботи та оцінка ефективності запропонованих ідей із рекомендаціями щодо їх упровадження. Особлива увага приділяється розгляду актуальних питань та наданню конструктивних пропозицій.

Головною вимогою до висновків є уникнення повторень матеріалів із вступу та основних частин. У них має бути представлена не лише позитивна сторона проведеного дослідження, але й зазначені існуючі недоліки чи проблеми функціонування об'єкта дослідження. Обов'язково додаються рекомендації для їх вирішення або усунення.

У разі використання специфічної термінології, маловідомих аббревіатур чи символів рекомендується скласти *перелік умовних позначень* перед текстом вступу. Формат списку передбачає дві колонки: у першій наводяться скорочення в алфавітному порядку, а в другій – їх пояснення. Якщо термін чи аббревіатура використовуються лише кілька разів (не більше трьох), їх розшифрування надається безпосередньо в тексті при першому згадуванні.

2. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

2.1. Технічні вимоги оформлення

2.1.1. Курсова робота повинна бути надрукована чітко та розбірливо, відповідно до норм українського правопису, з одного боку білого аркуша формату А4 (210×297 мм) із міжрядковим інтервалом 1,5. Шрифт – Times New Roman, розмір – 14 мм. Відступ абзацу має бути однаковим для всього тексту в межах 12–20 мм. Текст роботи друкується із залишенням полів таких розмірів: верхнє – 15 мм, нижнє – 15 мм, праве – 15мм, ліве – 20 мм.

Основні структурні елементи (вступ, розділи, висновки, список використаних джерел та додатки) починаються з нової сторінки. Заголовки підрозділів залишаються на тій же сторінці, де завершується текст попереднього підрозділу.

2.1.2. Текст основної частини курсової роботи поділяється на розділи та підрозділи. Назви розділів слід формулювати чітко й інформативно, друкувати великими літерами (кегель 14), у той час як назви підрозділів оформлювати малими літерами, за винятком першої на початку заголовка. Заголовки не повинні містити перенесень чи підкреслень. Відстань між заголовками та текстом має бути не менше 15 мм (2 міжрядкові інтервали із відстанню 1,5).

2.1.3. Орієнтовний обсяг курсової роботи для студентів освітнього ступеня бакалавр становить 30–40 друкованих сторінок.

2.2. Нумерація

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, а також рисунків і таблиць подається арабськими цифрами без використання знака №. Титульна сторінка вважається першою сторінкою роботи, проте номер сторінки на ній не зазначають. Усі наступні сторінки пронумеровуються, номер розміщується у *верхньому правому куті*.

Якщо курсова робота містить таблиці, графіки, ілюстрації чи інші матеріали, розміщені на окремих аркушах, вони включаються до загального обсягу сторінок.

2.3. Ілюстрації

Таблиці, діаграми, схеми, ілюстрації, фотографії, рисунки, розміщуються на одній сторінці з друкованим текстом і на окремій сторінці відразу після цитування в тексті. Вони нумеруються арабськими цифрами: перше число – номер розділу, а друге – номер малюнка або таблиці в розділі. Дозволяється розміщувати пояснювальний матеріал у додатках.

Кожна ілюстрація, подана безпосередньо в роботі або додатку до неї, повинна мати точний і короткий заголовок після номера. У деяких випадках ілюстрації доповнюють необхідні пояснення та уточнення.

2.4. Таблиці

Цифрові матеріали найчастіше оформлюються у формі таблиць, кожна з яких має мати заголовок. Кожна таблиця повинна мати назву, розташовану вгорі та по центру відносно тексту. Слово «Таблиця» та її назви починаються з великої літери. Назви стовпців також пишуться з великої літери, тоді як підзаголовки починаються з малої літери, якщо містяться в одному реченні з назвою. Якщо підзаголовок є окремим елементом, пишеть його великими літерами. Таблицю розміщувати після першого згадування в тексті.

2.5. Покликання

У процесі написання курсової роботи здобувачам освіти необхідно посилатися на наукові праці учених, чиї ідеї, висновки або матеріали стали основою дослідження чи були використані окремо для підтвердження результатів, наведених у роботі.

У роботах з точних наук кількість цитат зазвичай мінімальна, тоді як у дослідженнях гуманітарного напрямку їх має бути достатньо для обґрунтування теоретичних положень. Наприкінці цитати (після лапок) у квадратних дужках вказується номер джерела зі списку використаної літератури, а також номер сторінки. Наприклад: «... *цитата* ...» [6, С. 75].

Якщо ж описується робота в цілому, тоді в дужках зазначається лише порядковий номер джерела. Наприклад: «... у працях М. Вашуленка...» [1]. Важливо пам'ятати, що покликання на певне видання має відповідати його бібліографічному опису за списком використаної літератури.

2.6. Оформлення літератури

До списку літератури включаються всі джерела, опрацьовані автором курсової роботи незалежно від того, де вони були опубліковані (монографія, підручник, збірник матеріалів, окремий том, періодичне видання тощо).

Джерела потрібно розташовувати в алфавітному порядку за прізвищами перших авторів або заголовками. Якщо цитується кілька робіт одного і того ж автора, вони повинні бути перераховані в хронологічному порядку. Використовуйте загальну систему нумерації списку використаних джерел, а не нумерацію за розділами.

Інтернет-ресурси варто подавати окремо, але у випадку наукових статей або підручників, які досліджуються, в електронному форматі, такі роботи слід включати до загального списку, але вказувати, що до них є електронний доступ.

Бібліографічні посилання потрібно оформлювати відповідно до ДСТУ 8302:2015.

2.7. Оформлення додатків

Додатки містять дослідницькі матеріали для роботи з дітьми, розробки уроків, інтерактивні заходи, а також допоміжний контент, такий як таблиці, ілюстрації, схеми тощо. Розташовувати додатки слід у порядку їх згадування в основному тексті, подаючи їх як продовження роботи.

Кожен додаток варто розміщувати на окремій сторінці. Для позначення додатків використовуються великі літери українського алфавіту в їх послідовності. Наприклад: «Додаток А», «Додаток Б». За винятком літер: І, Є, І, Ї, О, Ч, Ь.

У тексті курсової роботи покликання на додатки є обов'язковим.

3. ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Захист курсової роботи відбувається згідно з визначеним графіком, затвердженим проректором із навчальної роботи. Процедура проходить перед комісією, яка складається з трьох викладачів та студентів випускових груп, із залученням керівника курсової роботи.

Публічний захист є завершальним, підсумковим етапом самостійної наукової діяльності студента/студентки. Обов'язковою умовою є наявність відгуку наукового керівника, в якому зазначаються основні недоліки та загальний висновок про допуск до захисту (*Додаток Г*).

3.2. До захисту здобувач/ка освіти готує доповідь тривалістю 5–8 хвилин. У ній оголошуються тема курсової роботи, її актуальність і значущість, мета, завдання, короткий зміст роботи, результати практичного дослідження, висновки та пропозиції.

3.3. Після виголошення виступу здобувач/ка відповідає на запитання викладачів і присутніх.

3.4. У процесі захисту оцінюються якість виконаної роботи, рівень знань і навичок щодо розкриття теми, здатність аналізувати практичні аспекти, послідовно й аргументовано висловлювати власні думки, відповідати на запитання та обґрунтовувати позицію.

3.5. Оцінювання курсової роботи проводиться за національною шкалою та шкалою ECTS. Результати виставляються на закритому засіданні комісії й оголошуються головою комісії у відкритому форматі. Остаточну оцінку формують із врахуванням рецензії керівника та якості захисту.

3.6. Під час оцінювання враховуються такі критерії:

- науково-теоретичний рівень змісту, обґрунтованість теми, чіткість наукового апарату;
- здатність самостійно працювати над науковою проблемою: аналіз літературних джерел, виділення ключових концепцій, проведення експериментальної частини, коректне оформлення бібліографії;
- використання відповідних методів дослідження, здатність

аналізувати педагогічний процес;

– правильність оформлення й дотримання термінів виконання курсової роботи.

3.7. У разі отримання незадовільної оцінки, студент/ка має доробити попередню роботу або підготувати нову за темою, встановленою комісією.

3.8. У випадку порушення термінів виконання і здачі наукового дослідження без поважних причин – курсова робота не приймається, а здобувач освіти не допускається до захисту, що вважається академічною заборгованістю. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється аналогічно до інших форм підсумкового контролю.

3.9. Остаточна оцінка виставляється після захисту. Здобувач/ка освіти має право покращити попередню оцінку, якщо до захисту усуне основні недоліки, зазначені у рецензії.

Критерії оцінювання курсових робіт:

Оцінка *«відмінно»* присуджується, якщо зміст роботи повністю відповідає темі дослідження; робота грамотно оформлена без помилок; проведений детальний аналіз наукової літератури з формулюванням авторських висновків; практичні розробки виконані на високому рівні; завдання дослідження реалізовані в повному обсязі; дотримані всі вимоги щодо технічного, естетичного оформлення та орфографії; робота успішно презентована під час захисту.

Оцінка *«добре»* виставляється у випадках, коли є незначні недоліки в реалізації теоретичних і практичних завдань або в оформленні роботи.

Оцінка *«задовільно»* присуджується за наявності значущих недоліків у виконанні теоретичних і практичних частин роботи, у її оформленні, а також при виявленні систематичних порушень академічної доброчесності.

У випадку, коли захист курсової роботи оцінено *«незадовільно»*, здобувачеві освіти надається двотижневий термін для її доопрацювання.

Здобувачі освіти, які претендують на диплом з відзнакою, повинні виконати курсову роботу на відмінно.

4. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

4.1. Під час підготовки курсової роботи особливий акцент приділяється дотриманню здобувачами освіти норм професійної етики та академічної доброчесності. Головними порушеннями в цьому аспекті є плагіат, фальсифікація даних і некоректне цитування. А також використання цифрових додатків ШІ з метою перефразування чи написання тексту.

4.2. *Плагіат* означає використання запозичених матеріалів без належних посилань, незалежно від того, йдеться про друковані або електронні джерела, а також захищені раніше курсові роботи. Усі курсові роботи студентів проходять перевірку на плагіат, рівень якого не має перевищувати 40 %.

4.3. *Фальсифікація* – це підробка або свідоме спотворення початкових даних з метою підтвердження висновків чи гіпотез, а також навмисне використання неправдивої інформації як основи для аналізу.

4.4. *Некоректне цитування* виникає у випадках, коли джерело, на яке є посилання, фактично не містить наведеної інформації.

Виявлення зазначених порушень професійної етики є підставою для зниження оцінки за курсову роботу (включно – до незадовільної оцінки). Здобувач освіти пише заяву щодо ознайомлення з правилами виявлення та запобігання академічному плагіату та надання згоди на передачу роботи для обробки та збереження в Системі виявлення збігів/ідентичності/схожості.

Свідченням усвідомлення здобувачів освіти про дотримання академічної доброчесності при виконання наукових досліджень є написані ними заяви для перевірки робіт за допомогою програм антиплагіату (*Додаток Д*).

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ КУРСОВИХ РОБІТ

з методики навчання мовно-літературної освітньої галузі («Методика навчання української мови. Каліграфія»)

1. Формування мовної стійкості молодших школярів в умовах воєнного сьогодення.
2. Дидактичні умови навчання мови й мовлення молодших школярів в умовах змішаного навчання.
3. Розвиток у молодших школярів читацьких інтересів засобами освітніх веб-квестів.
4. Особливості використання додатків Google та онлайн-платформ у процесі вивчення початкового курсу мовної освіти.
5. Настільні ігри на уроках української мови як засіб формування креативності здобувачів початкової освіти
6. Storytelling і його роль у формуванні комунікативної компетентності молодших школярів на уроках української мови.
7. Розвиток критичного мислення у здобувачів початкової освіти на уроках мовно-літературної галузі.
8. Формування навичок інформаційної культури в молодших школярів на уроках мовно-літературної галузі.
9. Специфіка використання медіапродуктів у процесі вивчення української мови в початковій школі.
10. Формування в першокласників навичок читання і письма в умовах компетентнісної освіти.
11. Формування медіаграмотності молодших школярів на уроках української мови.
12. Використання прийомів театралізації на уроках мовно-літературної освітньої галузі.
13. Реалізація змістової лінії «Досліджуємо медіа» як основа формування медіакультури молодших школярів
14. Формування вмінь взаємодіяти усно на уроках української мови

засобом кейс-технології.

15. Формування вмінь у молодших школярів взаємодіяти письмово на уроках української мови за допомогою інтернет-сервісів.

16. Особливості застосування технологій дистанційного та змішаного навчання під час вивчення початкового курсу мовної освіти.

17. Використання ігрових елементів у процесі формування мовленнєвого етикету в здобувачів початкової освіти.

18. Використання інтерактивних технологій як умова ефективного навчання української мови в сучасній початковій школі.

19. Інтегрований урок як форма організації навчального процесу на початковому етапі мовної освіти.

20. Ігрові технології як засіб розвитку мовленнєвої культури здобувачів початкової освіти.

21. Буктрейлер як засіб формування читацької компетентності молодших школярів.

22. Реалізація змістової лінії «Театралізуємо» на уроках рідної мови як основа моделювання різних ситуацій спілкування.

23. Розвиток діалогічного мовлення молодших школярів засобами народної казкової прози.

24. Словникова робота як засіб розвитку логічного мислення молодших школярів у період навчання грамоти.

25. Сюжетно-рольові ігри як засіб реалізації змістової лінії «Театралізуємо» на уроках рідної мови в початковій школі.

26. Фразеологія як ефективний засіб формування мовленнєвої культури молодших школярів.

27. Формування орфоепічних навичок молодших школярів як засіб підвищення рівня їх мовно-мовленнєвої компетенції.

28. Формування пунктуаційних навичок як фактор підвищення культури писемного мовлення здобувачів початкової освіти.

29. Проєктна діяльність на уроках української мови як засіб реалізації

комунікативно-діяльнісного підходу до мовної освіти молодших школярів.

30. Формування орфографічних навичок як фактор підвищення мовно-мовленнєвої компетенції молодших школярів.

31. Розвиток емоційного інтелекту в процесі вивчення початкового курсу рідної мови.

32. Розвиток пізнавальних інтересів молодших школярів засобами малих жанрів фольклору.

33. Особливості формування культури мовлення учнів на уроках мовно-літературної галузі в початковій школі.

34. Інтерактивність як засіб розвитку творчої активної особистості молодших школярів у процесі вивчення початкового курсу мовної освіти.

35. Технологія «Створення ситуації успіху» як складова комунікативно-діяльнісного підходу до вивчення української мови в початкових класах.

36. Формування національної свідомості молодших школярів на уроках мовно-літературної освітньої галузі.

37. Реалізація особистісно-орієнтованого підходу до навчання грамоти учнів 1 класу шляхом використання розвивальних методик.

38. Специфіка використання інноваційних технологій на уроках мовно-літературної освітньої галузі в сучасній початковій школі.

39. Науково-пізнавальна література як засіб формування особистості молодших школярів в умовах НУШ.

40. Виховання толерантності як особистісної якості молодшого школяра засобом художніх творів.

41. Вивчення творів фольклору на уроках української мови в початкових класах.

42. Використання елементів народознавства на уроках мовно-літературної галузі в початковій школі.

43. Формування громадянської компетентності молодших школярів на уроках мовно-літературно галузі в 2(3,4) класі (клас на вибір).

44. Вплив сучасної дитячої літератури на збагачення лексикону молодших школярів.

45. Формування національної ідентичності молодших школярів засобами словесного фольклору.

46. Мобільні технології як засіб комунікативного розвитку молодшого школяра.

47. «Усвідомлення читання – skills на все життя».

48. Особливості використання додатків III на уроках мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про вищу освіту» (у редакції від 26.02.2021). URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Національний стандарт України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015». URL : <https://lib.mnau.edu.ua/info5/2018/web.pdf>
3. Освітньо-професійна програма «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 013 «Початкова освіта». URL : <https://lpc.in.ua/wp-content/uploads/2023/09/%D0%9E%D0%9F%D0%9F-013-%D0%9F%D0%9E-2021.pdf>
4. Основні вимоги до оформлення списку літератури за новими стандартами: методичні рекомендації / уклад.: М. П. Гребенюк, Г. З. Шевчук. Луцьк: ВППО, 2019. 60 с.
5. Положення про виконання курсових у Комунальному закладі вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради. URL : https://drive.google.com/drive/folders/1NEWNAa6fdYRJOvgutL76jWGLB_r2FF
6. Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.06.2024 № 842. URL : <https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-deiakyh-standartiv-vyshchoi-osvity8>
7. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (Наказ Міністерства освіти і науки України №1225 від 29.08.2024р.) URL : <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
8. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України №357 від 23.03.2021р.) URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichnaradaministerstva-osviti-i-naukiukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>

Додаток А

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра _____

ТЕМА

Курсова робота
з освітнього компонента
«_____»
студента(ки) ___ курсу ___ групи
спеціальності _____
_____
(ПП)

Керівник:

_____
(посада, вчене звання, науковий ступінь, ПП)

Національна шкала _____	
Кількість балів _____	Оцінка ECTS _____
Члени комісії _____	_____
(підпис)	(ініціали та прізвище)
_____	_____
(підпис)	(ініціали та прізвище)
_____	_____
(підпис)	(ініціали та прізвище)

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
 ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
 КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
 ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
кафедра філології

**РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ
 ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ГАЛУЗІ**

Курсова робота з ОК «Методика
 навчання мовно-літературної освітньої
 галузі, каліграфія»
 студентки IV курсу 41 ПО групи
 спеціальності 013 «Початкова освіта»
Одарчук Марії Вікторівни
Керівник: кандидат філологічних наук,
 ст. викладач кафедри філології
Стрельбіцька Олена Онуфрїївна

Національна шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії _____

(підпис)

(ініціали та прізвище)

_____

(підпис)

_____

(ініціали та прізвище)

_____

(підпис)

_____

(ініціали та прізвище)

Луцьк – 2025

ЗМІСТ

Вступ	2
Розділ 1. (Назва)	5
1.1. (Назва)	5
1.2. (Назва)	9
1.3. (Назва)	13
Розділ 2. (Назва)	16
2.1. (Назва)	16
2.2. (Назва)	19
2.3. (Назва)	19
Висновки	22
Список використаних джерел.....	25
Додатки	

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи формування інформаційної компетентності здобувачів початкової освіти	
1.1. Поняття інформаційної компетентності в науковій літературі.....	5
1.2. Інформаційна культура учнів як вектор освітнього простору НУШ.....	11
РОЗДІЛ 2. Специфіка формування інформаційної компетентності молодших школярів на уроках словесності	
2.1. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках мовно-літературної галузі як засіб підвищення якості навчання молодших школярів	17
2.2. Особливості формування інформаційної компетентності здобувачів початкової освіти за допомогою сучасних технологій на уроках словесності.....	23
ВИСНОВКИ.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	34
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Сучасна початкова освіта стоїть на порозі змін. Концепція модернізації освіти поставила перед загальноосвітньою школою низку завдань, одне з яких – формування ключових компетенцій, які визначають сучасну якість змісту освіти.

Пріоритетність компетентнісного підходу в організації навчально-виховного процесу визначена у прийнятих урядом України нових нормативних документах (Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, Національна стратегія розвитку освіти в Україні) [7].

Питання про формування і розвиток ключових компетенцій досить широко представлено в сучасній науковій літературі. Так, рішенням цієї проблеми займалися такі науковці, як І. Агапов, С. Бондар, В. Болотов, І. Єрмаков, І. Зимня, О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко, В. Серіков, С. Трубачова, І. Родигіна, Г. Фрейман, А. Хуторської, В. Циба, С. Шишов та ін., яким вдалося розкрити сутність компетентнісного підходу і виділити ключові компетенції. Однак у педагогіці початкової школи важливим залишається питання формування і розвитку інформаційної компетенції здобувачів початкової освіти. Особливо необхідні розробки в аспекті становлення інформаційних компетентностей сучасних школярів у процесі вивчення дисциплін мовно-літературної освітньої галузі.

Актуальність дослідження полягає в тому, що не дивлячись на велику кількість досліджень в даній області, практика показує, що проблема формування інформаційної компетенції молодших школярів на уроках словесності залишається невирішеною. Це, з одного боку, пов'язано зі стрімко змінюваними соціальними, економічними умовами життя, а з іншого боку – з недостатністю методичної літератури практичного характеру на допомогу педагогам і батькам.

Наявність означених суперечностей, актуальність цієї проблеми, її

важливість для теорії і недостатній рівень розробленості щодо практики виховання обумовили вибір **теми дослідження**: *«Розвиток інформаційної компетентності молодших школярів на уроках мовно-літературної освітньої галузі»*.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати ефективні педагогічні умови розвитку інформаційної компетентності учнів початкової школи на уроках мовно-літературної освітньої галузі.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань дослідження**:

- ✓ розкрити поняття інформаційної компетентності в науковій літературі;
- ✓ охарактеризувати інформаційну культуру учнів як вектор освітнього простору нової української школи;
- ✓ проаналізувати особливості формування інформаційної компетентності в учнів молодшого шкільного віку;
- ✓ описати інформаційно-комунікаційні технології на уроках української мови та читання як засіб підвищення якості навчання молодших школярів;
- ✓ дослідити сучасні технології формування інформаційної компетентності молодших школярів на уроках словесності.

Об'єкт дослідження – процес формування інформаційної компетентності учнів початкової школи.

Предмет дослідження – педагогічні умови розвитку інформаційної компетентності на уроках словесності.

Методи дослідження – аналіз, синтез, узагальнення, конкретизація.

Структура роботи. Дослідження складається із вступу, двох розділів, висновків. Список використаних джерел включає 30 найменувань. Робота викладена на 37 сторінках, з них – 34 основного тексту.

Додаток Д

Завідувачу кафедри

(назва кафедри)

(ім'я, прізвище)
здобувача / здобувачки факультету

(назва факультету)
курсу, групи _____

(ім'я, прізвище здобувача освіти)

ЗАЯВА

З правилами Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Комунальному закладі вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради від 26 серпня 2022 року ознайомлений(а).

Про використання Системи виявлення збігів/ідентичності/схожості в курсових роботах здобувачів освіти оповіщений(а). Надаю Комунальному закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради право на передачу моєї роботи для обробки та збереження в Системі виявлення збігів/ідентичності/схожості та використання роботи для виявлення плагіату в інших роботах, які завантажувалися/завантажуються для перевірки Системою виявлення збігів/ідентичності/схожості та користувачами, які мають доступ до цієї Системи, виключно в обмежених цілях для виявлення плагіату в текстах робіт.

Робота виконана мною самостійно та надається для перевірки Комунальному закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради на плагіат. Електронна версія роботи збігається (ідентична) з друкованою.

Дата _____

Підпис _____